

Rendkívül való Toldalék.

A' Magyar Kurir 57-dik darabjához.

B é t s .

A' Fels. Orosz Császár azoknak a' *Hohenzollern* könnyü szeri regementbéli katonáknak, a' kik a' múlt táborozásban magokat vitéz tetteik által megkülömböztették, a' Sz. György Vitézi Rendének czimerét Gr. *Thurn* és *Taxis* Oberslieutenant által megküldötte, 's őket gazdagon megvendégtette.

Lengyel Ország.

A' *Warschauer* Hertzegségnek Királyságra lett emeltetése, a' mult Jun. 20-dik napján ment végbe nagy pompával. Egy *Warschauer* levél következő környüállásokat említ Jun. 22-ik napján azon tárgyról: „Reggel megszollván az ágyuk, 8 óraker minden közönséges tisztviselők a' királyi várba öszvegyültek, azután egy órával ugymint 9 óraker a' fő templomba bementek, mellyben a' *Warschauer* Püspök elsőbben nagy misét mondott, azután *Prazmosszky* kánonok ur prédikált; e' melvén a' Saxoniai királynak azon petsétes levele olvastatott fel, mellyben azon hertzegségről lemondott, azután a' polgári közönséges tisztviselők, a' Státustanátsosok, a' magistrátusnak tagjai a' kívánt hódoló esküvással kötelezték magokat a' Fejedelem hívségére. Ezen időpontjában a' Lengyelországi sas a' királyi vár kapujára, a' kormánysezek palotájára, és a' tanátházára függesztetett; e' melvén a' Püspök *Te Deum laudamus*t tartott, minden templomokban a' harangok megvonattak; végtére minden tisztviselők a' kir. várba jelentek meg, és *Constantin* Orosz Nagyhertzegnek sok szerentsét kívántak.“

Tudósítás.

Baromorvos - Könyv.

A' *Rohlfes Baromorvos - Könyv*, mellyet a' legközelebb múlt esztendőben a' Nemzeti-Gazda' Írói Magyar nyelven kiad-

tak, ismét újjra nyomtatott ebbe a' folyó 1815-ödik esztendőben, *Berlinben*, 6-odszor. Az árra 1 forint és 15 krajtzár, ezüstben; a' Magyar kiadás pedig felannyi, ezaz, 2 for. 24 kr, papíros-pénzben. — Ezen hasznos Könyv felől a' Német-Ujsságok így szöllanak: „A' Publicum, a' mellynek ezt a' könyvet írták, ajánlás nélkül 'is tudja, hogy, a' Gazdaságnál egy el-múlhatatlan Darab Jóság.“

A' Magyar kiadásból lehet még találni a' *Pesti* Könyváros Úraknál, kötetlen szintügy mint bekötvé; *Bétsben* pedig a' Nemzeti-Gazda' Íróinál.

Tudósítás.

Alább irt alázatos jelentést teszek a' Magyar Haza előtt: hogy én a' Tisztelet Oltárjának második kiadását ki-nyomtatattam, minekutánna azt Tiszteletes *Tudós Deáky Gedeon* Úr úgy elkészítette, hogy az vastagságára nézve is három akkora lett mint az első ki-adás; még pedig olyan betűkkel, a' mellyek az első ki-adáskor nota betűk voltak. Foglalatja ezen igen sok hasznos és gyönyörűséges-documentumokkal elkészített ki-adásnak im' e' következő foglalatja van:

1). A' Szentséges Atyának Szenyvedéseinek és az azokban megbizonyított Keresztény Kegyességének 's áihatatoságának környüállásos elő adása. 2). *Cavalchini* Kardinálisnak egy szép levele a' Sz. Atyához. 3). Azon gyönyörűséges kerületi írás, mellyet ő Szentsége VII. Pius 5. Febr. 1808. a' Kardinálisokhoz intézett a' Frantzia Kormány-széknek igazságtalan kívánságai ellen. — Olasz és Magyar nyelven. 4) Azon igen nevezetes mondott beszéd, mellyet ő Szentsége 16. Mártiusban a' Kardinálisok Consistoriumában tartott. — Ezen mondott beszéd az ő Szentsége áihatatos 's igazi Keresztény Jó Lelkének, de egyszersmind l'e-

jedelmi Nagy Talentómanak olly dicső remekje, hogy kétségen kívül meg-érdemli: hogy az minden keresztény Lelki Atyának Bibliothekáját ékesítse. Különösen nyomtatva is találhatik nálam egy Elő-bezéddel 's ő Szentsége képevel csinos borítékba bekötve 1 for. igen csekély áron — Az ő Szentsége Mely-képe nélkül pedig ugyan csak bé kötve az ára ezen Allokutionnak 45 kr. 5). Azon vigasztaló Írása ő Szentségének, mellyet azokhoz a Kardinálisokhoz, Érsekekhez, és Püspökökhöz küldött, a' kik a' Frantzia Kormány-szék által üldözettek 's számkivetésbe küldettek, az ő Szentsége eránt megbizonyított álhatatos hűségjéért. 6). Napoleónnak azon dekrétoma, mellynél fogva az Egyházi Birtosokat a' Frantzia Birodalomhoz kapcsolta, arra tett jegyzésekkel, 's a' Felsőleges Szövetséges Fejedelmek' Napóleon tetteitől egészen különböző áldott cselekedeteinek magasztalásával. — 7). A' Sz. Atyának maga kinyilatkoztatása az Egyház-Birtokok' elfoglatatása'ellen. — Olasz és Magyar nyelven. 8). Azon szívre ható írása ő Szentségének, mellyel 6. Júliusban 1809. a' maga hív Római jobbjágyaitól elbútszótt. 9). Eszre vételek és Jegyzések Napóleon' azon kegyetlen maga viseléséről, mellyel ő a' Sz. Atyát és a' Római Anya Sz. Egyháznak Fő Papjait üldözte — és hogy mennyiben tellyesedett be ő rajta a' Sz. János Menyeyei Jelenésének XIII-dik része. 10). Ő Szentségének azon Bullája, mellyel ő Napoleon Császárt és mind azokat, a' kik a' Sz. Péter örökségének vagy a' Római Anya Sz. Egyház Jussainak megsértésében részesek voltak, az Ekkleziából ki rekesztette. 11). Azon jelentése ő Szentségének Napóleonhoz, mellyel ennek tudtára adta rövideden, hogy ő és minden Segédjei az Ekkleziából kirekesztettek. 12). Az ő Szentsége megszabadításának, 's Rómába lett győzedelmi vissza vitettetésének örwendetes Historiája, némelly azt követett nevezetes történetekkel 's Dokumentumokkal. 13). Roma városának Szent nevérol

egy bővebb értekezés 's a' t. — Toldalé- kul hozzá adatott a' munkához Tekintetes *Pélli Nagy. András* Úrnak több Tekintetes Megyék Tábla Birájának és a' Barsi Egyházi megyebeli Ref. Ekkleziák Kúrátorának azon Apológiája, mellyet a' Tisztelet Oltárja mentésére készített.

Illyen fontos és hiteles Bizonyosság-Írások fordulván elő annak okáért ezen munkában: úgy vélem hogy semmi ditsérő írásra e' könyvnek szüksége nintsen; — a' bizonyos, hogy az ő Szentsége VII. Pius' Szenvedéseinek környül állásos megértésére, az ezen könyvben elől jövő dokumentumok egész világosságul szolgálnak — Találhatik

Pesten, *Eggenberger, Killián, és Hartleben* Uraknál.

Pápán, a' Fő Tiszt. Városi Plebánus Úrnál. Sz. Péter-Váron, *Lang* Úrnál.

Győrben, *Schwaiger* Könyv-áros Úrnál. Kőszegen, *Engl és Ludwig* Uraknál.

Szombathelyen, *Zsoldos* Úrnál. Debreczenben, *Csáty* Könyvnyomtató Úrnál.

Bécsben, *Doll Antal* Könyv-áros Úrnál. Esztergomban, a' Fő Tiszt. Város Plebánus Úrnál.

Komáromban, a' Fő Tiszt. Város Plebánus Úrnál.

Léván, *Lovas* Könyv-kötő Úrnál. Kassán, *Ellinger* Úrnál.

Egerben, *Haberl* Úrnál.

Az ára az egész Könyvnek, melly is 21 1/2 árkusokra terjedki, ékes borítékba csinosan be kötve, az ő Szentsége igen jól talált képevel 3 for. 12 kr.

Én elkövettem mindent, hogy a' Magyar Tudós Publikumnak szép papiroson és olvasható betűkkel lett nyomtatással szolgáljak; még pedig az idő drágaságához képest olcsó áron — 's ezzel magamat a' Magyar Háza Gratziajába alázatossan ajánljam! — Posonban Aprilis holnap 27-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Landes József
Posonyi Könyv-áros
D. D. S.

nak. A' Császár nem lépi ezeket al-
tal, ha az által nem kényszerítetik, hogy
ezeken mások' által nyomakodnak. E'
szerént egy Országlószék sem fenyegette-
tik, egy sem veszedelmeztetik. Egynek
sintsenek sem indító okai sem fogásai,
hogy magát Frantzia ország' ellenségének
lenni kinyilatkoztassa. Ezen birodalom-
nak állapotja más nemzetekére nézve, sem-
miben meg nem változott. A' fő más, az
állapot az előbbeai. Ezeknek a' környül-
állásoknak megfontolására szolgáltatott né-
künk okot a' *Congressus'* nyilatkoztatása,
mellyek a' következő közönséges észrevé-
telek által is fundamentomosítottak: —

„Az 1813-dik és 1814-dik esztendő-
ben, népeiknek vélekedésségekhez kapasz-
kodván öszszeszövetkezhettek a' Fejedelmek
Frantzia ország ellen, minthogy azok,
a' kik hadakozást kívántak, olyan szeren-
tsések valának, hogy a' népekkel elhithessék,
hogy nekik hasznok volna abba, ha Fran-
tziá országnak igasságtalan kívánságai el-
len verekednének. Most semmi a' fele
kívánságai nintsenek Frantzia országnak
a' mi őket rettegtethetné. A' Császár új
külső és belső Systemával tért vissza azon
helyről, melyre magát elvonta vala; a'
mi a' külsőt illeti, a' nagy birodalomról
való minden képzelődésről le mond; a'
belső a' mi illeti, ezen tekintetben egy
szabad Constitútiót akar béhozni. —

„Nem ment füstbe semmi tapasztalás.
Tizenégy esztendőig való bámulásra méltó
szerentsék után, Európának a' békesé-
gére 's a' népeknek a' függetlenségre va-
ló türekedések által, a' Császár megaka-
dályoztattatni szemlélte magát. A' Bour-
bonok esztendeig tartott gyenge ország-
lás után, a' nemzeti hajlandóságtól, a' melly
kezességet kívánt, elhagyattatni látták ma-
gokat. Az állandóság tehát nyilvánosságoson
azt illeti, valamint Frantzia országban úgy
az egész Európában, a' ki Európában ezt
a' függetlenséget megbetsüli, 's a' ki a'
szabadságot Frantzia országnak megadja.

A' Császárnak semmi egyéb ezélya nem
lehet ennél. Az ő új állapotja új tulaj-
donságot (character) ad az ő országlásá-
nak. A' nagy elmésség (Geine) a' Szá-
zaddal viaskodott. A' Század vala a' győ-
zedelmes. A' tsalfaság meg akarta tsalni
a' Századot, de ez kitanulta annak mester-
séges szövevényeit 's őtet zavarodásba hoz-
ta. A' nemzeti igasságosság és egyenes-
ség, a' valóságos megmentő eszközök. A'
Császár tehát azt akarja most, a' mit az
idegen népek akarhatnak 's a' mit Fran-
tziá ország akar. Ha őtet a' Fejedelmek
megtámadják, nem fognak olyan környül-
állások közé helyeztetve lenni, mint
1813-ban voltak. Eszközeik elszakadnak,
vagy magok ellen fordúlnak. Ha a' Császár
megtámadtatik, ő is éppen ily kevéssé fog
azon környülállások közé helyeztetődni,
mint 1814-ben volt. Azok, a' kik akkor
tőle eltávoztak, most minnyájan hozzá
tsatolják magokat. Az ő akkori szunyá-
dásoknak fundamentoma mostani buzgól-
kodásoknak fundamentoma leszen. Ne
tsalja meg magát az ember; a' Bourbonok
ezen utolsó időbeli oltalmazóik
nagy részint azért oltalmazták őket,
hogy gyengeségeket a' szabadságon fundálják-
meg; ez a' gyengeség pedig, midőn az ő
arrol való képzelődéseket felyül haladta,
megsálta az ő reménségeket. Azok a'
principiumok ellenben, a' mellyeket ő
szerettek, éppen azon erő által fudáltat-
tak meg, melynek nagy kiterjedésétől fél-
tek. Ez az erő szentnek teszi a' képviselői
Systemát, a' tisztviselőknak számadás-
sal való tartozásokat, a' szabad akarat
szerént való bánásnak határok közé való
szorittatását, a' személyes, a' nyomtatás,
's az istent-tiszteletbeli szabadágot, és ő
magokat ezekért egygyesíteni egy szempil-
lantatot sem fognak késcdelmezni. Ha a'
Bourbonok a' magok ország-lásokat
nemzetivé tenni (nationizálni) akarták vol-
na, még országolnának. A' Császár nem-
zetivé teszi a' magáét. E' megrázkodhatat-

Iam. Most tehát a' nemzet akarata ellen tselekednének a' Fejedelmek, ha Francia országot megtámadnák, és jól tudják ők, hogy milenne annak a' következése. —

„Mi tehát még egyszer elmondjuk: hogy a' Fejedelmek nem gondolhatják magokat arra köteleztetni, hogy 18-dik *Lajos* a' thronuson megtartsák, minthogy ő már nintsen azon. A' nemzetre semmi segedelmet rá nem taszithatnak, a' mellyet ő nem kíván. Nintsen szüksége az ő közbejövetelekre azon tsendességért, a' mellyalok nélkül fennáll. Nékiek egy Országlószéket sem szükség védelmezni, mert egy is meg nem támogattott. A' kérdés ehát ez: Egy nagy, vitéz, és hatalmas nemzet más főt kapott. Az a' fő, mellyet ő maga tett a' maga fejévé, olyan ország-lást ígér neki, a' milyent maga kíván. Hitz-e-n az ő ígéreteinek. Az idegennek nintsen többé semmi szava. Mi, betsületben tartjuk az ő függetlenségét, betsülje-meg ő is a' miénket. Néki nintsen jussa ezt megtámadni, 's a' tapasztalás még igen is nagyon megmútatta, hogy, ha mi magunkat ösztetsatoltuk, ereje is éppen így nints arra.“

(Az ezen jegyzésekre tett magyarázatokat a' Brémai újságból vette az elől megnevezett Bétsi újság. Mi ezeket is kiadjuk a' jövő kedden).

Hiradás.

Minden rendbeli személyeknek tudára adatik, hogy Tekéntetes Nemes Győr Vármegyében Szent Márton Mező Városában egy approbatus Szem-Orvos Braun János lakik, a' ki számtalan világtolanszemélyeket, 's azok közt vakon születetteket is szerentséssen meg gyógyított, azért azok, a' kik segítségével élni akarnak magokat nálla bátran jelenthetik, ő lehet-e rajtok segíteni, vagy se? mindjárt megfogja határozni, de a' gyógyíthatóktul-is mind addig még látásokat meg nem nyerik jutalmat nem kíván.

H i r a d d s.

A' Keszthelyi Georgikonnak Előljárói, arról tudósítják bizodalmassan a' Magyar gazdákat, hogy abban valamit a' múlt Esztendőben, úgy ez idén is Május Holnap 20-dik napján fognak a' közönséges próbatételek tartatni, 's azokkal a' gazdaság külömbfele ágazatainak meg-bírálásvégett való elő terjesztései öszve kaptsolatni. Erre nézve köszönettel meg-émlekezvén azon érdemes Hazafiakról, kik tavall elő mezei látogatásunkat jelenlétekkel meg-örvendeztetvén, minket barátságos tanácsok által, nagy haszonnal útastottak, és bátorítottak: most is Jó-akarói a' Gazdaságnak tisztelettel megkérettetnek, méltóztassanak magokat szon napra Keszthelyre megalázni, és mind nevendék Gazdáinknak az Institutumban tett előmenetelét megítélni, mind pedig a' Gazdaságnak gyakorlását, és folytatását is a' majorban, és a' mezőn, nem külömben számadvainkban meg-vigáloli, és minket betsze észrevételeik, 's javallásaik által támogatni. A' Georgikon némelly külföldi gabona nemekkel meg-gazdagodott, mellyeket mind szemben, mind mezei Virányában elő fogja mutatni, 's azokból a' Kedvellőknek jövő aratás után, a' lehetőségben juttathat. Egy különös Kender fajta is szer tétetett, melly 9. láb magasságra nyúl; továbbá ama híres Hofwyli Fellenberg Úrnak némelly föld-mivelő machinái fognak elő-terjesztetni, mellyek közül kivált egy nagy tökéletességre vitt vető-eszköz meg-érdemli a' Gazdák-figyelmetességét, a' mellyel ittea is már az idén több helyeken, és külömbfele gabona nemekkel 's egyéb magvakkal tétettek próbák; ezen kívül ugyan azon időben, azoknak, kik finom Kosokat kívánnak szerezni, a' Georgikoni Birka-sereggel öszve szerkeztetett nagyobb nemesítő seregből, még szörben lévő egyvánhány Kosokkal is szolgálhatunk. Költ Keszthelyen Szent György Havának 12-dikén 1815.